

Val '94

Marita sat tvey ár við skúlamálum:

Skúlaskipanin endurnýggjað

Tá Marita Petersen eftir valið í 1990 kom út í landsstýrið, fekk hon m.a. útbúgvingarmál at umsita. Og har fóru beinanvegin at henda stórar broytingar

Marita Petersen heldur tað vera av stórum týðningi, at vit hava eina útbúgvingarskipan, sum tryggjar øllum borgarum javnbjóðis møguleikar, og sum ikki skapar skilnað millum fólk.

Tað var við hesum grundsjónarmiði at hon fór til verka, tá hon fekk skúlamál at umsita í landsstýrinum í 1990.

Og har kom nógv av skafti.

Tekniskar útbúgvingar

Fleiri nýggjar tekniskar útbúgvingar vórðu settar á stovn - og tær verða nógv brúktar í dag.

- Tá SIT-útbúgvingin byrjaði, var eg spent at vita, hvussu fólk fóru at taka ímóti hesum. Eg vónaði, at í hvussu er ein heilur flokkur - eini 30 fólk - fóru at fara undir hana, sigur hon.

Men tá avtornaði, høvdu 120 fólk meldað seg til.

- Eg haldi at tað vísti, hvussu stórir tørvur var á hesum slagnum av útbúgving í Føroyum, sigur hon.

Hinar teknisku útbúgvingarnar, sum tá vórðu settar á stovn, verða eisini nógv brúktar.

- Eg haldi tær eru ein kompensasjon fyri øll tey læruplássini, vit hava mist

farnu árin. At fólk hava fingið hesar møguleikar tryggjar, at tey hava okkurt skilagott at takast við - og at tey ikki fara av landinum, sigur hon.

Skúlaverkið er grundarlagið

Marita fekk eisini ígjøgnum, at gera ein miðnáms-skúla í Suðuroy, soleiðis at suðuroyingar kunnu taka bókligar útbúgvingar, uttan at noyðast av oynni.

Fleiri hava í hesum sambandi fýst á, at hetta hevur kostað ov nógv. Men Marita hevur staðið fast við, at skúlaverkið skal varðveitast og mennast, hóast kreppuna.

- Tað er her, vit leggja grundarlagið undir framtíðar møguleikum, og tað er her, vit kunnu forða fyri ov nógvum skilnað í fólkinum við at geva øllum somu møguleikar fyri útbúgving, sigur hon.

Aðra skipan enn danir

Eitt, sum Marita Petersen fegin vil virka fyri fram-yvir, er bróta niður teir garðar, sum í dag eru millum handligar í bókligar útbúgvingar.

- Vit eru eitt lítið samfelag. Vit kunnu ikki hava henda skilnað. Vit eiga at kombinera og samskipa okkara útbúgvingar nógv betur enn higartil.

Marita heldur, at ein vandi liggur í, at alt ov nógv fólk innan skúlaverkið hava donsku skipanina sum fyrimynd - og har er tað jú rættiliga sundurbýtt.

- Her sum aðrastaðni er neyðugt, at vit laga skipanina til okkara viðurskiifti og okkara tørv, sigur hon.

Vit hava avrikað ótrúliga nógv

- hóast vit hava havt verri arbeiðsumstøður, enn nakað landsstýri hevur havt. Marita Petersen heldur seg ikki hava nakað at skammast yvir, tá hon nú eftir lokið skeið leggur fram fyri veljaran tey úrslit, samgongan hevur nátt

Marita Petersen heldur, at tað eru onnur, sum mugu døma um, hvussu væl hon og sitandi landsstýri hava klárað tað.

- Men um eg sjálv skal siga tað, so haldi eg, at vit hava fingið sera nógv burtúr, sigur hon.

- Tí ein má minnst til, at tað valla er nakað landstýri, sum hevur havt so ring arbeiðskor sum hetta.

- Tað hevur verið fiskaloysi, prísurin er farin í botn, búskapar- og bankakreppurnar gjørdust verri, enn nakar hevði droymt um. Og samráðingarnar og sam-skifti annars við donsku stjórnina hava tyngt øgiligt um arbeiði hjá okkara líflu umsiting. Harafturat kemur so, at vit í fyrstani høvdu tveir landsstýrismenn, sum við brigli og klandri bara gjørdur alt verri.

Marita heldur, at fólk mugu hava alt hetta í huga, tá tey fella dóm yvir hetta landsstýrið.

Nógv er ópopulert

- Eg veit væl, at nógv av tí, vit hava gjørt, er ópopulert - serliga MVG-skipanin.

- Men tá fólk hyggja at hesum listanum, vóni eg at tey eisini duga at síggja, at vit hava gjørt alt, vit hava kunnað, fyri at menna og útvikla hetta samfelag - hóast umstøðurnar hava verið so ringar.

Tað týðningarmesta av tí, sitandi landsstýri kann leggja fram, eftir lokið arbeiði:

- 1) beint fyri rentuspekulatióini
- 2) fingið nýtsluskattaskipan (MVG)
- 3) nýggja, broytta rúsdrekkaalóg
- 4) arbeiðsloysistryggingarskipan
- 5) lóggávu, sum skal verja fiskastovnar (vinnuligan fiskiskap)
- 6) fleiri skúlalógir eru broyttar (fólkaskúlalóg)
- 7) nýggjar lógir fyri tekniskar útbúgvingar (SIT, handverkarar, HT, maskinmeistarar)
- 8) byrjað samskipan av umsitingini
- 9) lagt fyri tingið uppskot um nýggja stýrisskipan
- 10) fleiri lógir, ið kunnu stuðla verandi og nýggjum vinnutiltøkum
- 11) umskipað alivinnuna
- 12) handilssáttmála við ES
- 13) yvirtikið undirgundina
- 14) lóg um forkanningar og løgtings-samtýkt um meginreglur í sambandi við komandi oljuvinnu
- 15) sett umsiting á stovn og farin undir framhaldandi lóggávu-arbeiði í sambandi við oljuvinnu
- 16) givið loyvi til seismiskar kanningar í føroyskum sjóøki
- 17) bjargað vælferðarsamfelagnum
- 18) tryggjað politiskan stabilitet í truplasta skeiði í Føroya søgu

Smáu flokkarnir mugu taka støðu

- Tað er vandamikið at fyrigykla fólki, at ein kann fara uppí politikk uttan at hava nakra støðu til fleiri av okkara mest týðandi málum. Tað ber ikki til. Tað er at fara til val uppá falskar fortreytir. Veljarin hevur krav uppá at vita, hvat valevnini meina

Marita Petersen hevur áður sagt, at hon helt tað vera rætt av Óli Jacobsen at stilla upp. Grundgevingin var, at hansara leiklutur líka nógv hevur verið politiskur sum reint fakfelagsligur farnu árin.

Við at fara inn í politikk fær Óli møguleika at virka politiskt undir teimum fortreytum, ein politikari virkar undir.

Falskar fortreytir

Men hon heldur lítið um tann mátan, Verkamanna-

fylkingin hevur ført seg fram uppá.

- Fyri tað fyrsta geva tey fólki ta fatan, at tað eru fakfelagini, sum standa aftanfyri. Men hóast nakrir fakfelagsleiðarar standa á listanum, og hóast tey kalla seg

»Verkamannafylkingina«, so hevur ið hvussu er nevndin fyri Føroya Fiskimannafelg gjørt greitt, at felagið ikki stendur aftanfyri. Hetta er eitt fylking ein einstaklingum. Og tað haldi eg ikki, at øll eru

greið yvir.

Óreelt

Marita ræðist eisini fyri hvat fer at henda, um tær smáu fylkingarnar og flokkarnir fáa vald eftir valið.

- Fleiri teirra hava lagt dent á, at tey onga støðu hava til nakað av okkara mest týðandi málum - hvørki viðurskiiftini við Danmark, ES, høggravinstra ella annað.

Hetta heldur Marita vera sera vandamikið.

- Tað er ógjøriligt at virka sum politikari uttan at taka støðu til hesi mál. Hesi fólk noyðast at taka støðu, verða tey vald. Tað er óreelt ikki at gera veljarunum greitt, hvør henda støða er.

- Veljarin hevur krav uppá at vita, hvat tey fólk meina, sum biðja um hansara atkvøðu.